

er i 3. klasse og tilsvarende for Danmark 2,7%, Finland 2,6% og i Sverige 1,5% i 8. klasse.

Der er imidlertid visse usikkerhedsfaktorer knyttet til disse udelukkelsesprocenter, bl.a. knyttet til de forskellige landes organisering af den almindelige og den særskilte undervisning. I Danmark går alle børn i det almindelige skole-system, og når 4,4% er udelukket, indbefatter det således også psykisk udviklingshæmmede, døve, blinde og andre svært handicappede. Dette er ikke nødvendigvis tilfældet i andre lande, og Undervisningsministeriet vil nu søge at indhente supplerende oplysninger om, hvilket grundelevtal de ovenfor anførte procenter forholder sig til.

Spm. nr. S 2068

Til undervisningsministeren (21/4 97) af:

Frank Dahlgaard (DF):

»Kan ministeren bekræfte, at stadig færre danskere er i stand til at formulere sig skriftligt på deres modersmål?«

Begrundelse

I Undervisningsministeriets rapport »Skriftlig fremstilling - Kvalitet i uddannelse og fremstilling« fra 1991 fremgår det, at »der er krise i den skriftlige fremstilling«. I rapporten hedder det: »Jo højere man kommer op i undervisningssystemet, jo større er afstanden mellem det, der præsteres, og det, man kan både forvente og ønske.« På de videregående uddannelser karakteriserer universitetslærere i dag de studerendes skriftlige arbejder med ord, der er stærkere end dem, rapportens forfattere benyttede i citatet ovenfor fra 1991-rapporten.

Svar (30/4 97)

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):
Egentlig kunne man fristes til at besvare spørgsmålet helt kort og kontant med et: »Nej!« Men jeg vil dog gerne uddybe svaret.

Naturligvis har Undervisningsministeriet ikke siddet kritikken i KUP-rapporten fra 1991 overhørig. Debatten om skriftlig fremstilling har været i gang lige siden og er stadig fuld af vita-

miner. Det har medført en anden bevågenhed på området, end det havde tidligere, og debatten har en central plads i alle skoleformer i dag.

Nu er god skriftlig formulering jo et særdeles komplekst begreb. Det indebærer, at man kan udtrykke sig klart og forståeligt og med et præcist ordvalg, at man har de formelle færdigheder i orden, at man har noget på hjerte, et grundigt kendskab til forskellige skrivegenrer, en god fornemmelse for skrivesituationen og kommunikationssammenhængen og - ikke mindst - at man overhovedet har lyst til at gribe pennen eller benytte tastaturet.

Alle disse sider er da også nøje beskrevet i centrale kundskabs- og færdighedsområder samt læseplanen for faget Dansk, som er grundlaget for undervisningen i folkeskolen. Herpå hviler så igen Bekendtgørelsen om folkeskolens afsluttende prøver, som trådte i kraft i sommeren 1996 for 9. klasses vedkommende. Af den fremgår kravene ved afgangsprøverne mere specificeret end tidligere.

I en del år var skriveglæden og mangfoldigheden i det skriftlige sat i højsædet i skolen, mens det formelle var undertonet. Det er ikke længere tilfældet. Eller rettere sagt: I dag er man klar over, at begge sider skal medtænkes. En ny skrivepædagogik har vundet indpas i de senere år. Man arbejder med indhold og form samt alt det formelle i flere tempi, således at man opnår en bedre gennembearbejdning af stoffet. Og indførelsen af tekstbehandling som en integreret del af danskundervisningen har i denne sammenhæng vist sig særdeles befordrende.

Folkeskoleafdelingens fagkonsulenter har holdt mange møder og kurser, hvor det skriftlige har haft en central placering, og mange lærere har fulgt undervisningen på Danmarks Lærerhøjskole på netop det skriftlige område.

Inden for få år har mange lærere ændret deres praksis fra en traditionel og smal undervisning til en mere nuanceret skriveundervisning, hvor det at udtrykke sig på skrift får nøje sammenhæng med flere andre danskfaglige aktiviteter.

På mange skoler oprettes der i dag skriveværksteder, som tilbydes eleverne som tilvalg, eller der tilbydes åbent edb-værksted med rådgivning om skriftligt arbejde efter skoletid.

Et af de steder, man direkte måler en hel årgangs skriveformåen, er ved folkeskolens afgangsprøver i dansk, som næsten alle elever går op til. Censorer, som har rettet i mange år og derfor kan sammenholde præstationer før og nu, har det helt klare indtryk, at flere skriver mere og med større skriveglæde end tidligere.